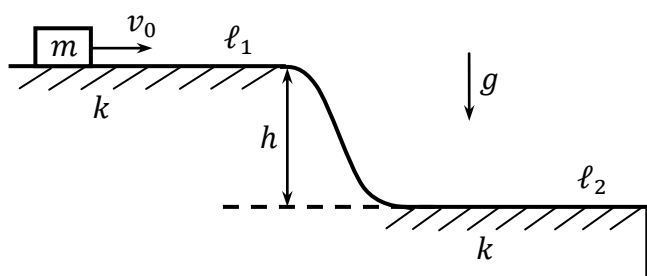

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ФИЗИКА
5 – 7 април 2019 г., Русе
Тема за III състезателна група (учебно съдържание 9. клас)

Задача 1. Хлъзгащо се трупче

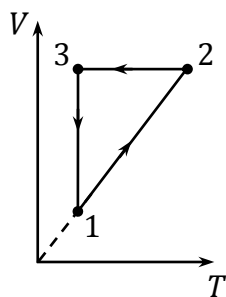

Трупче с маса $m = 1 \text{ kg}$ се хлъзга по хоризонтална повърхност с неизвестна начална скорост v_0 към идеално гладък склон, който се намира на неизвестно разстояние ℓ_1 от началното положение на трупчето. Трупчето достига склона със скорост $v_0/2$. След плавно спускане по склона, който е с неизвестна височина h ,

трупчето продължава да се хлъзга по друг хоризонтален участък, който има дължина $\ell_2 = 20 \text{ m}$. Скоростта на трупчето в десния край на долната хоризонтална повърхност е $v_0/3$. Неизвестният коефициент на триене k при хлъзгането по хоризонталните участъци е един и същ. Времето за движение на трупчето по долната хоризонтална повърхност е два пъти по-голямо от времето за движение по горния хоризонтален участък. Работата, която извършва силата на триене при движението на трупчето по хоризонталните повърхности, има стойност $A_{\text{тр}} = -58 \text{ J}$. Приемете, че земното ускорение е $g = 10 \text{ m/s}^2$. Съпротивлението на въздуха да се пренебрегне.

- Намерете на колко е равно разстоянието ℓ_1 . [5,5 т.]
- Определете коефициента на триене при хлъзгане k . [1,5 т.]
- На колко е равна големината на началната скорост v_0 ? [1 т.]
- Намерете височината h на склона. [2 т.]

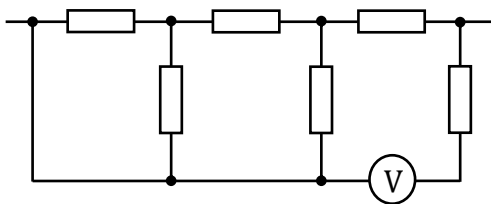
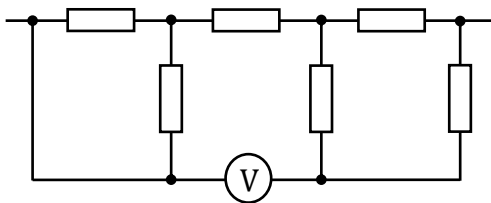
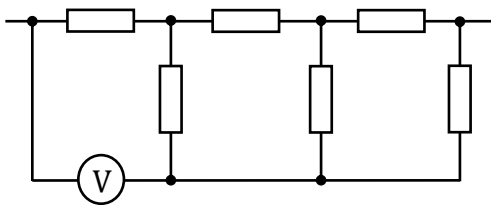
Задача 2. Топлинен двигател

Топлинен двигател с работно вещество идеален газ работи по цикъла 1-2-3-1, показан на фигурата вляво. Процесът 1-2 е изобарен, процесът 2-3 е изохорен, а процесът 3-1 е изотермен. Работата, извършена от външните сили при изотермния процес, е $A_{31} = 0,2 \text{ kJ}$. Приемете, че КПД на двигателя е $\eta = 25\%$. Вътрешната енергия на газа в даден момент се дава с израза $U = 3VT/2$, където $V \approx 8,3 \text{ J/K}$, а T е съответната абсолютна температура на газа. Използвайте, че съотношението между налягането p_1 , обема V_1 и температурата T_1 на газа в състояние (1) е $p_1V_1 = BT_1$.

- Начертайте процесите от цикъла на $p - V$ диаграма. [1,5 т.]
- Определете при кои процеси газът получава топлина и при кои – отдава топлина на околната среда. [1,5 т.]
- Намерете на колко е равна разликата $\Delta T = T_2 - T_1$ между температурите на газа в състояния (1) и (2). [7 т.]

Задача 3. Електрически вериги

Идеален волтметър и шест еднакви резистора със съпротивление R са свързани по три начина, показани на фигурите вляво.

а) Начертайте еквивалентната схема и определете електричното съпротивление R_T между краищата на най-горната верига. [3,5 т.]

б) Каква е еквивалентната схема и съпротивлението R_C на средната верига? [2,5 т.]

в) Намерете съпротивлението R_D между двата края на най-долната верига, като начертаете съответната еквивалентна схема. [4 т.]